LSPP od 1.7.2018 končí, nahradí ju APS

Ambulantná pohotovostná služba (APS) od 1.7.2018 nahradí lekársku službu prvej pomoci (LSPP). Zmena sa dotýka všeobecných lekárov a všeobecných lekárov pre deti a dorast (primárnych pediatrov). Hlavné odborníčky oboch dotknutých špecializácií vysvetľujú, v čom je zmena prínosná.

Definícia ambulantnej pohotovostnej služby

Zákon č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, definuje **ambulantnú pohotovostnú službu** (APS) ako zdravotná starostlivosť, ktorou sa zabezpečuje dostupnosť zdravotnej starostlivosti v rozsahu poskytovania všeobecnej ambulantnej starostlivosti **pri náhlej zmene zdravotného stavu osoby, ktorá bezprostredne neohrozuje jej život, alebo bezprostredne neohrozuje niektorú zo základných životných funkcií.**

APS je poskytovaná poskytovateľom, ktorý je oprávnený na základe vydaného povolenia prevádzkovať ambulanciu pevnej ambulantnej pohotovostnej služby (ďalej len „organizátor“) v pracovných dňoch v čase od 16. do 22. hodiny a v dňoch pracovného pokoja v čase od 7. do 22. hodiny.

Pacient bude ošetrený vždy. Rozhoduje závažnosť jeho stavu.

Podľa nového zákona bude zdravotná starostlivosť o pacienta pri náhlej zmene zdravotného stavu, ktorá bezprostredne neohrozuje život, alebo základné životné funkcie, adekvátne zabezpečená cestou APS. Ide o pokračovanie všeobecnej ambulantnej starostlivosti do 22. hodiny. APS je k dispozícii pre také zdravotné stavy, s ktorými pacient bežne navštívi svojho všeobecného lekára aj počas dňa. Takéto nezávažné stavy nepatria ani na centrálny príjem, ani do ústavnej pohotovostnej služby a už vôbec ich riešenie nepatrí do kompetencie záchrannej zdravotnej služby.

Nezávažný stav, ktorý vznikne po riadnych ambulantných hodinách, môže sa vyriešiť aj od 16. do 22. hodiny v APS, zväčša však „vydrží“ do začiatku ordinačných hodín VLDD alebo VLD. Výhodou je, že v čase trvania APS bude otvorená aj lekáreň v blízkosti APS a pacient si bude môcť zadovážiť predpísané a doporučené lieky.

Ak však ide o stav, ktorý je taký závažný, že si vyžaduje zásah záchrannej zdravotnej služby, vyšetrenie, alebo ošetrenie v ústavnej pohotovostnej službe, prípadne následnú hospitalizáciu, do starostlivosti APS nepatrí. Zdravotná starostlivosť o každého jedného pacienta so závažným stavom bude adekvátne zabezpečená cestou rýchlej lekárskej pomoci (RLP), rýchlej zdravotnej pomoci (RZP), ústavnej pohotovostnej služby (ÚPS) alebo centrálneho príjmu (CP) nemocníc, a to počas celých 24 hodín. V tomto prípade čas trvania APS nie je podstatný, pretože starostlivosť poskytujú iné, už zmienené subjekty. Pacientovi v ich starostlivosti budú lieky podané, alebo poskytnuté priamo v nemocnici, v rámci ošetrenia. Ak bude pacient hospitalizovaný, potrebné lieky dostane počas hospitalizácie.

Zdravotná starostlivosť sa zracionalizuje a zníži sa jej zneužívanie

Chceme zdôrazniť, že touto legislatívnou zmenou v žiadnom prípade nedôjde k ohrozeniu zdravotnej starostlivosti o pacienta. Dovolíme si tvrdiť, že zdravotná starostlivosť sa zracionalizuje a nebude dochádzať k jej zneužívaniu. Naopak, odstráni sa riziko ohrozenia zdravotného stavu pacienta, ktoré

vyplývalo z doteraz platného systému vykonávania LSPP. Lekári – VLD a VLDD, ktorí vykonávali LSPP, totiž pracovali celý deň pred službou vo svojich ambulanciách, večer nastupovali do LSPP a ráno rovno pokračovali prácou vo svojich ambulanciách. V plnom nasadení boli podstatne viac hodín, ako je bezpečné. Mnohí takto vykonávali služby aj 5-6x mesačne.

Všetkým lekárom, či už pracujúcim v ambulanciách VLDD, VLD alebo nemocniciach, záleží v prvom rade na zdraví pacienta. Na zabezpečenie optimálnej zdravotnej starostlivosti však musí mať každý lekár zabezpečené základné práva. Podľa zákonníka práce k nim patrí aj právo na primeraný oddych. Toto právo sa striktne dodržiava pri všetkých ostatných profesiách – medicínskych i nemedicínskych, ale všeobecným lekárom bolo dlhé roky upierané.

K nedostatkom predchádzajúceho nastavenia patrilo aj neskoré zverejňovanie termínu služieb. Lekári sa ich dozvedali len 14-15 dní vopred. Nemali preto možnosť plánovať svoj pracovný ani osobný čas.

Zmena k 1. júlu 2018

Zákon č. 576/2004 Z.z. je platný a účinný od 1.11.2017. K 30.6.2018 zaniká LSPP a nahrádza ju APS. Všeobecní lekári pre dospelých a všeobecní lekári pre deti a dorast ho rešpektujú v podobe, v akej bol prijatý.

Nový zákon v prvom rade slúži pacientovi. Jeho prvoradým cieľom je zabezpečenie optimálnej zdravotnej starostlivosti podľa závažnosti stavu pacienta. Zároveň napráva podmienky, v akých všeobecní lekári vykonávajú svoje poslanie. Veríme, že obidva zámery posunú zdravotnú starostlivosť na Slovensku o kúsok vpred.

MUDr. Elena Prokopová, hlavná odborníčka pre všeobecnú starostlivosť pre deti a dorast

MUDr. Jana Bendová, PhD, hlavná odborníčka pre všeobecné lekárstvo